

Cursusboek

Klein Vaarbewijs I en II

Cursusboek voor examens KVB 1 en 2

Zesde druk, 2020/2021

Inhoudsopgave (beknopt)

Klein Vaarbewijs I

Deel A De regels op het water	15
Hoofdstuk 1 Scheepvaartverkeerswet, Binnenvaartwet, Wetboek van Koophandel	17
Hoofdstuk 2 Binnenvaartpolitiereglement (BPR)	25
Hoofdstuk 3 Rijnvaartpolitiereglement (RPR)	85
Deel B Techniek, veiligheid en milieu	93
Hoofdstuk 4 Techniek en onderhoud	95
Hoofdstuk 5 Veiligheid	123
Hoofdstuk 6 Veiligheidsmiddelen en milieu	139
Deel C Waterwegen en meteorologie	159
Hoofdstuk 7 Verkeerstekens en markering	161
Hoofdstuk 8 Kaarten en gidsen, waterpeil en brughogten	185
Hoofdstuk 9 Het weer	199
Deel D Varen en manoeuvreren	211
Hoofdstuk 10 Manoeuvreren op het water	213
Hoofdstuk 11 Bijzondere omstandigheden	235
Klein Vaarbewijs II	
Deel E De regels op ruime vaarwateren	255
Hoofdstuk 12 De wettelijke bepalingen op de ruime vaarwateren	257
Deel F Navigatie, GPS en meteorologie	275
Hoofdstuk 13 Betonning	277
Hoofdstuk 14 Kaarten en documenten	287
Hoofdstuk 15 Het kompas	305
Hoofdstuk 16 Het getij	319
Hoofdstuk 17 Wind en stroom	339
Hoofdstuk 18 Navigatie met satellieten (GPS/Galileo)	355
Hoofdstuk 19 Peilen	371
Hoofdstuk 20 Meteorologie	379
Bijlagen	401
Trefwoordenregister	441
Login-instructies 200 proefexamenvragen Klein Vaarbewijs I en II	447

Inleiding en toelichting

Klein Vaarbewijs: veilig genieten op het water

Zeiljachten, motorjachten en snelle motorboten: alle watersporters hebben belang bij veilig varen. Het hebben van een vaarbewijs is wettelijk verplicht, afhankelijk van de afmetingen en snelheid van je boot.

Daarnaast kiezen veel watersporters ervoor, ook als het niet verplicht is qua afmeting en snelheid van de boot, een vaarbewijs te halen. Dit draagt extra bij aan de veiligheid op het water, omdat het nuttig is om met voldoende kennis en vaardigheden te varen.

Vaarbewijs Academy helpt je hier graag bij.

Een Klein Vaarbewijs is onder andere verplicht voor het varen met:

- Een vaartuig, met een lengte van minder dan 15 meter, dat sneller kan varen dan 20 km/uur.
- Een pleziervaartuig met een lengte van 15 tot 25 meter.
- Een schip met een lengte van 15 tot 20 meter, waarbij een aantal uitzonderingen van toepassing is.

Klein Vaarbewijs I + II

Met Klein Vaarbewijs I mag je varen met een hierboven beschreven schip of pleziervaartuig op rivieren, kanalen en meren.

Uitgezonderd: Westerschelde, Oosterschelde, Waddenzee, Eems, Dollard, IJsselmeer, IJmeer en Markermeer met uitzondering van de Gouwzee.

Met Klein Vaarbewijs II mag je varen op alle binnenwateren.

Waar zijn de Klein Vaarbewijzen geldig?

Klein Vaarbewijs I geldt in Nederland en ook in het buitenland als International Certificate of Competence (ICC) inland waters.

Klein Vaarbewijs II geldt in Nederland en ook in het buitenland als International Certificate of Competence (ICC) inland and coastal waters.

Examen doen

Om een vaarbewijs te halen moet je examen doen. Je kunt je opgeven voor deze examens bij het CBR.

Zie www.cbr.nl. Kijk voor meer informatie ook op onze website: www.vaarbewijs.academy.

Slagen voor je examen?

Een goede voorbereiding voor het examen is met Vaarbewijs Academy. Met een keuze uit een cursusboek, cursussen theorie en praktijk en natuurlijk een combinatie hiervan, heb je grote slagingskansen.

Zie voor meer informatie op onze website: www.vaarbewijs.academy

Over dit Cursusboek Klein Vaarbewijs I en II

Met dit cursusboek leer je precies wat je nodig hebt voor de examens Klein Vaarbewijs. De teksten zijn goed leesbaar, met zeer veel 'plaatjes' die het leren van de theorie ondersteunen. Een echt leerboek, dat je stap voor stap door de theorie heen leidt. Met praktische leervragen, oefenvragen en een proefexamen.

Na je examen kun je dit boek ook gebruiken als naslagwerk heel praktisch voor aan boord. Met dit cursusboek kun je je voorbereiden op de examens Klein Vaarbewijs 1 of 2.

Het cursusmateriaal is samengesteld door experts in de watersport, in samenwerking met onderwijskundigen, leerpsychologen en leerplanontwikkelaars.

Opbouw van dit boek

Klein Vaarbewijs I en Klein Vaarbewijs II

Dit boek bevat de examenstof voor Klein Vaarbewijs 1 en Klein Vaarbewijs 2.

Delen

Klein Vaarbewijs 1 bestaat uit de leerstof **deel A, B, C en D**.

Voor Klein Vaarbewijs 2 wordt dit uitgebreid met **deel E en F**.

Deze delen zijn qua volgorde ook precies gelijk aan de onderdelen uit het Vaarbewijs examenprogramma en het examen.

Elk deel bestaat uit een **inleiding** waarin kort wordt uitgelegd waar het deel over gaat.

De inleiding wordt afgesloten met een **hoofdvraag** en **deelvragen**. Deze vragen staan centraal in het deel. Elk deel bestaat uit hoofdstukken.

Hoofdstukken

Elk hoofdstuk is op dezelfde manier opgebouwd:

Inleiding	Hierdoor krijg je inzicht in het onderwerp van het hoofdstuk. Waar gaat het over?
Leerdoelen	De leerdoelen geven aan wat je precies gaat leren.
Onderdelen	De leerstof is opgedeeld in kleine eenheden. Elk onderdeel behandelt een klein onderwerp.
Leervragen	Elk onderdeel heeft leervragen. Dan weet je precies wat je moet kennen.
In de kijker	Dit zijn korte stukjes tekst, geen examenstof, maar wel goed om te weten.
Samenvatting	De leerstof wordt hier nog eens beknopt weergegeven.
Oefenvragen	Vragen om de leerstof uit de samenvatting gemakkelijker tot je te nemen.

Achter in dit boek vind je:
Login-instructies 200 proefexamenvragen Klein Vaarbewijs I en II.

Toegang 200 proefexamen vragen

Bij dit boek ontvang je 200 proefexamen vragen voor Klein Vaarbewijs 1 en 2. Na aanschaf van dit boek kun je op onze website een account aanmaken en deze vragen maken. Je krijgt dan direct het resultaat te zien, met feedback.

Bijlagen

De bijlagen bestaan uit de bijlagen 6, 7, 8, 9, 11, 15 a en 15 b van het Binnenvaartpolitiereglement (BPR). Hier vind je de geluidseinen, verkeerstekens, markeringen, verplichtingen voor marifoon, radar en radarreflectoren en andere informatie van belang bij het varen op de binnenwateren.

Trefwoordenregister

Aan het eind van dit boek staan alle trefwoorden in een register alfabetisch op een rij, met het bladzijde nummer waar het begrip wordt uitgelegd. In de hoofdstukken zijn de trefwoorden steeds blauw gekleurd.

Examenkaart vaarbewijzen

Voor studiedoeleinden is een losse examenkaart bijgevoegd, afkomstig van de dienst der Hydrografie Koninklijke Marine.

In de kijker:

Op pagina 4 wordt gesproken over Klein Vaarbewijs I en II. Tevens wordt aangegeven welke instantie de examens verzorgt voor de genoemde vaarbewijzen.

Belangrijk bij de aanmelding voor een examen en de voorbereiding daarop is het volgende:

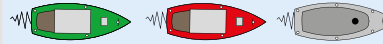

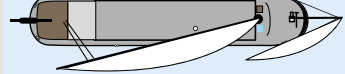
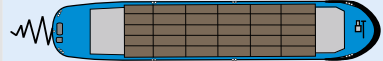

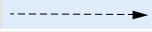
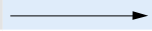

Om een Klein Vaarbewijs I te halen moet je een examen Klein Vaarbewijs 1 doen. In de naam van het examen wordt een '1' gebruikt, in de naam van het vaarbewijs een 'I'.

Om een Klein Vaarbewijs II te halen moet je een examen Klein Vaarbewijs 1 en een examen Klein Vaarbewijs 2 doen. In de naam van het vaarbewijs wordt een 'II' gebruikt, in de bij behorende examens een '1' en een '2'.

De leerstof voor de twee examens is in dit boek opgenomen, zie ook pagina 9.

Symbolen bij de afbeeldingen

In dit cursusboek maken we veel gebruik van afbeeldingen om het leren te vergemakkelijken. We gebruiken hierbij de volgende symbolen, met hun betekenis:

Klein motorschip	
Klein zeilschip	
Groot zeilschip	
Groot motorschip	
Roeiboot	
Richting waarin een boot vaart	
Richting waarin een kracht werkt	
Wind / windrichting	
Stroom / stroomrichting	

Basisnavigatieverlichting - zijaanzicht

Boordlichten	
Toplicht	
Heklicht	
Rondom schijnend licht	
Navigatielicht dat vanaf jouw kant niet zichtbaar is	
Snel flikkerlicht	

Basisnavigatieverlichting - bovenaanzicht

Toplicht	
Boordlicht bakboord	
Boordlicht stuurboord	
Heklicht	

Deel A

De regels op het water

Inleiding

In Nederland is overal water om je heen. Je zal dus vast wel eens plezier gehad hebben op of aan het water door te zwemmen, te vissen of te varen met een boot of surfplank.

In het verkeer gelden regels waar je je aan moet houden. Met de meeste regels ben je wel bekend. Waarschijnlijk heb je weinig geleerd van regels op het water. Toch is het van belang dat je bijvoorbeeld weet 'op het water bestaan ook regels en afspraken' in welke situatie je voorrang moet verlenen aan andere boten.

Ook is het zo dat je bij het varen met een motorboot of zeilschip aan allerlei afspraken gebonden bent. Zo zijn er regels over op welke leeftijd je op welk vaartuig mag varen en welk certificaat je daarvoor moet hebben. Vaak geldt hoe groter of sneller de boot, hoe meer eisen aan de schipper gesteld worden. Daarnaast zijn er regels die afhankelijk zijn van het water waar je op vaart. Zo zijn er bijvoorbeeld speciale regels voor het varen op de Rijn of op de Westerschelde. Op druk bevaren vaarwater wordt meer van de schipper en zijn vaardigheden en inzichten/kennis gevraagd.

Kortom:

In deel A leer je welke regels en reglementen je op de Nederlandse binnenwateren kunt tegenkomen en welke daarvan je voor Klein Vaarbewijs 1 moet kennen. Met die kennis verhoog je de veiligheid en het plezier op het water voor jezelf en voor je medewatersporters.

Je krijgt antwoord op de volgende hoofdvraag en deelvragen:

Hoofdvraag deel A:

Welke regels gelden er op het water en hoe pas je deze toe?

Deelvragen deel A:

- 1 Welke reglementen gelden op de Nederlandse binnenwateren?
- 2 Welke vaarbewijzen zijn er en welke heb je wanneer nodig?
- 3 Wat houdt het Binnenvaartpolitiereglement in?
- 4 Waarin verschilt het Rijnvaartpolitiereglement van het Binnenvaartpolitiereglement?

Hoofdstuk 1

Scheepvaartverkeerswet, Binnenvaartwet, Wetboek van Koophandel

Inleiding

De Nederlandse wateren worden druk bevaren. Verschillende soorten schepen maken dag en nacht gebruik van de vaarwegen. Om veilig met meerdere schepen van hetzelfde vaarwater gebruik te kunnen maken, zijn er wetten en regels opgesteld. Deze stellen bijvoorbeeld eisen aan de verlichting van schepen en bepalen wanneer een schip voorrang heeft. In hoofdstuk 1 worden de wetten besproken die de basis vormen van alle regels op het water.

Leerdoelen

Na hoofdstuk 1 heb je geleerd:

- Welke reglementen er zijn.
- Waar die reglementen van toepassing zijn.
- Welke vaarbewijzen er zijn.
- Voor welk schip je een vaarbewijs nodig hebt.

1.1 Scheepvaartverkeerswet (SVW)

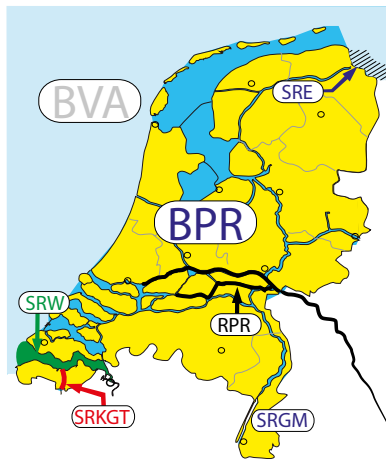
De *Scheepvaartverkeerswet* (SVW) is de basis van alle verkeersregels voor de scheepvaart en is van toepassing op alle typen vaartuigen. In de SVW staan algemene regels, die verder zijn uitgewerkt in de verschillende scheepvaartreglementen.

De SVW heeft tot doel:

- Het verzekeren van de veiligheid en doorstroming van het scheepvaartverkeer.
- Het in standhouden en onderhouden van vaarwegen.
- Het voorkomen of beperken van schade door het scheepvaartverkeer aan onder andere oevers, dijken en bruggen.
- Het voorkomen of beperken van verontreiniging door scheepvaart.

Toepassingsgebieden

De SVW is van kracht op alle Nederlandse binnenwateren en op de Nederlandse territoriale zee. Hieronder zie je een kaart en een schema met daarin alle reglementen die onder de SVW vallen. Van alle reglementen moet je weten waar deze van toepassing zijn.

Afbeelding 1.1.1a:
Toepassingsgebieden reglementen

Afbeelding 1.1.1b:
Toepassingsgebied SRGM

Afkorting	Reglement	Gebied
BPR	Binnenvaartpolitiereglement	Alle Nederlandse binnenwateren, behalve:
RPR	Rijnvaartpolitiereglement	Boven-, en NederRijn, Waal, Lek en Pannerdensch Kanaal
SRKGT	Scheepvaartreglement voor het Kanaal van Gent naar Terneuzen	Kanaal van Gent naar Terneuzen en in de West- en Oostbuitenhaven van Terneuzen
SRGM	Scheepvaartreglement Gemeenschappelijke Maas	Gemeenschappelijke deel van de Maas tussen Nederland en België
SRW	Scheepvaartreglement Westerschelde	Westerschelde
SRE*	Scheepvaartreglement Eemsmonding	Eems-Dollardgebied
BVA	Internationale Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee	Zee + de wateren die daarmee in verbinding staan en bevaarbaar zijn voor zeegaande schepen.

* In de Eemsmonding en Dollard geldt het SRE. In dit reglement zijn de afwijkingen van en aanvullingen op de BVA vastgelegd.

Naast het BPR bestaat ook het Vaststellingsbesluit BPR.

In dit Vaststellingsbesluit wordt o.a. bepaald op welke vaarwateren het BPR van toepassing is. Tevens staat daar in vermeld dat een aantal artikelen uit het BPR onverkort ook van toepassing zijn in het RPR. Het gaat dan om de artikelen:

1.01 A 16,17 en 19	De definitie van zeilplank, snelle motorboot en waterscooter
1.09 eerste lid, onder a	De leeftijdseis van de persoon die een snelle motorboot bestuurt

8.01 tot en met 8.08	De eisen omtrent het registratiebewijs en de uitrusting die bij een snelle motorboot horen. De verplichtingen die een eigenaar, de schipper en de bestuurder hebben. De eisen die gesteld worden aan snel varen, waterskiën en watersport zonder schip.
9.04 en 9.05	Bijzonder eisen ten aanzien van het varen met kleine schepen, zeilplanken en soortgelijke vormen van watersport

Voor al deze zaken geldt dat ze in het hoofdstuk 2 BPR worden behandeld. De artikelnummers worden in het boek vermeld.

In de kijker:

Overal op het binnenwater geldt het BPR, behalve waar een van de volgende reglementen geldt: RPR, SRKGT, SRW, SRGM, SRE.

Art. 27
SVW

Artikel 27 SVW: varen onder invloed van alcohol en andere stoffen

Een specifieke bepaling in de SVW, artikel 27, gaat over het gebruik van alcohol op het water. Daar gelden dezelfde regels voor alcoholgebruik als op de weg. Het is niet toegestaan om als bestuurder van een schip zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen te zijn, dat het vaargedrag kan worden beïnvloed. Wanneer de schipper niet zelf het vaartuig bestuurt, mogen zowel de schipper als de stuurman niet onder invloed zijn. De toelaatbare grens is hetzelfde als in het wegverkeer: het alcoholgehalte (promillage) mag niet hoger zijn dan 0,5 milligram alcohol per milliliter bloed.

Art. 35a
SVW

Artikel 35a lid 1 en 2 en 35 b lid 1

In bepaalde gevallen bestaat de mogelijkheid tot het (tijdelijk) intrekken van het vaarbewijs en ontzegging van de vaarbevoegdheid.

Voorbeelden van deze bepaalde gevallen zijn:

1. een ernstig vermoeden dat het alcoholgehalte van de adem van degene die een schip voert of stuurt, hoger blijkt te zijn dan 1,8 milligram alcohol per milliliter bloed;
2. met een zodanige snelheid varen dat ernstig gevaar voor de veiligheid van personen of goederen is ontstaan;
3. bij herhaling verkeerstekens negeren of verkeersmaatregelen niet (goed) toepassen waarbij ernstig gevaar voor de veiligheid van personen of goederen is ontstaan.

Leervragen

1. Welke reglementen vallen onder de Scheepvaartverkeerswet?
2. Waar gelden die reglementen?
3. Hoeveel alcohol mag een schipper maximaal in zijn bloed hebben tijdens het varen?

1.2 Binnenvaartwet (BVW)

De Binnenvaartwet (BVW) bevat algemene regels over de [vaarbewijsplicht](#) voor schippers van bepaalde typen schepen. Daarnaast bevat de wet technische eisen die aan schepen worden gesteld. De regels uit de BVW en het [Binnenvaartbesluit](#) (BVB) zijn nader uitgewerkt in de Binnenvaartregeling (BVR).

Van de Binnenvaartwet en het Binnenvaartbesluit moet je kennen:

- Een aantal definities.
- Welke soorten vaarbewijzen er zijn.

Definities:

Binnenwateren	Alle wateren die in Nederland liggen binnen een lijn langs de Nederlandse kust.
Binnenschip	<ul style="list-style-type: none"> • Vaartuig dat is bedoeld om te varen op het binnenwater in zowel het binnen- als het buitenland. • Drijvend werktuig.
Bedrijfsmatig vervoer	<ul style="list-style-type: none"> • Vervoer bij de uitoefening van een bedrijf of beroep. • Vervoer van goederen uitsluitend van of voor het eigen bedrijf. • Slepen en duwen van schepen met sleep-, duw- en sleepduwbotten.
Passagiersschip	Binnenschip, geen veerpont of een veerboot, bedoeld voor of gebruikt bij het bedrijfsmatig vervoer van meer dan twaalf personen naast de bemanningsleden.
Pleziervaartuig	Schip dat is bedoeld voor of gebruikt wordt bij sportbeoefening of vrijetijdsbesteding.
Duwboot	Schip bedoeld voor of gebruikt bij het duwen van schepen en niet bedoeld voor het zelfstandig vervoeren van goederen. (Let op deze definitie verschilt met die in het BPR: zie blz. 27)
Sleepboot	Schip bedoeld voor of gebruikt bij het slepen van schepen en niet bedoeld voor het zelfstandig vervoeren van goederen.
Sleepduwboot	Schip bedoeld voor of gebruikt bij het slepen of duwen van schepen en niet bedoeld voor het zelfstandig vervoeren van goederen.

Vaarbewijzen

Op de Nederlandse wateren is het voor een aantal scheepstypen verplicht om als schipper in het bezit te zijn van een vaarbewijs. Dit wordt de vaarbewijsplicht genoemd.

Er bestaan 3 soorten vaarbewijzen:

- Groot Vaarbewijs.
- Beperkt Groot Vaarbewijs.
- Klein Vaarbewijs.

Daarnaast is er een vrijstellingsbewijs met de naam: Groot Pleziervaartbewijs.

Wettelijke grondslag

De hieronder beschreven Vaarbewijsplicht is gebaseerd op art. 25 Binnenvaartwet, art. 13 t/m 16 van het Binnenvaartbesluit in combinatie met art. 7.8 van de Binnenvaartregeling.

Met het oog op de vaarbewijsverplichting worden schepen enerzijds verdeeld in lengtecategorieën en anderzijds naar hun gebruik.

Groot Vaarbewijs

Voor het varen met de volgende typen schepen is een groot vaarbewijs vereist:

- Passagiersschepen.
- Veerponten die:
  - zijn bestemd of worden gebruikt voor het bedrijfsmatig vervoer van meer dan twaalf personen buiten de bemanningsleden, of
  - door middel van de eigen mechanische voortstuwingsmiddelen een snelheid van 30 kilometer per uur of meer ten opzichte van het water kunnen bereiken.
- Veerboten.
- Sleepboten, duwbotten of sleepduwbotten, zonder verklaring.*
- Voor alle andere soorten schepen vanaf 20 meter.**

* Sleepboten, duwbotten of sleepduwbotten die uitsluitend dienst doen als pleziervaartuig dienen een verklaring van onze minister te hebben waarin is opgenomen dat het schip uitsluitend als pleziervaartuig en ook in overeenstemming met de voorwaarden gesteld op die verklaring wordt gebruikt.

Als voorwaarde geldt dat niet mag worden gesleept of geduwd. De Inspectie Leefomgeving en Transport geeft deze verklaring af. Let op: als wel wordt gesleept of geduwd gelden strenge technische keuringseisen voor de sleep- of duwboot en zijn er administratieve voorschriften van kracht.

** In afwijking hierop worden weer uitzonderingen gemaakt, zie verderop.

Met een groot vaarbewijs mag iemand ook varen op een schip waarvoor een beperkt groot vaarbewijs, een groot pleziervaartbewijs of een klein vaarbewijs is vereist.

Beperkt Groot Vaarbewijs

Voor pleziervaartuigen vanaf 25 meter tot 40 meter en vrachtschepen met een lengte van 20 tot 40 meter is een beperkt groot vaarbewijs voldoende. Betreft het een sleepboot, duwboot of sleepduwboot, die uitsluitend als pleziervaartuig wordt gebruikt, dan moet er wel een 'verklaring van de minister' aan boord zijn.*

Om examen te mogen doen moet de kandidaat een aantal jaren praktijkervaring in de binnenvaart aantonen.

Met een beperkt groot vaarbewijs mag iemand ook varen op een schip waarvoor groot pleziervaartbewijs of een klein vaarbewijs is vereist.

Groot Pleziervaartbewijs

Voor pleziervaartuigen vanaf 25 meter tot 40 meter geeft een groot pleziervaartbewijs een vrijstelling van het beperkt groot vaarbewijs. Betreft het een sleepboot, duwboot of sleepduwboot, die uitsluitend als pleziervaartuig wordt gebruikt, dan moet er wel een 'verklaring van de minister' aan boord zijn.*

In bijzondere gevallen kan een groot pleziervaartbewijs ook worden afgegeven voor pleziervaartuigen die langer zijn dan 40 meter. Als er van een bijzonder geval geen sprake is dan is het groot vaarbewijs verplicht.

Degene die in bezit is van een klein vaarbewijs-II, marifoonbedieningscertificaat en slaagt voor het door het CBR afgenomen examen CWO-groot motorschip kan in het bezit komen van het groot pleziervaartbewijs. Zie de exameneisen op de website van het CBR.

Klein Vaarbewijs

- Voor schepen, korter dan 15 meter, die sneller kunnen varen dan 20 km per uur door het water, is een klein vaarbewijs verplicht. Hieronder vallen ook jetski's en andere typen waterscooters. Betreft het een sleepboot, duwboot of sleepduwboot, die uitsluitend als pleziervaartuig wordt gebruikt, dan moet er wel een 'verklaring van de minister' aan boord zijn.*
- Voor een pleziervaartuig vanaf 15 meter tot 25 meter is een klein vaarbewijs vereist. Betreft het een sleepboot, duwboot of sleepduwboot, die uitsluitend als pleziervaartuig wordt gebruikt, dan moet er wel een 'verklaring van de minister' aan boord zijn.*
- Voor andere soorten schepen vanaf 15 meter en minder dan 20 meter niet zijnde: passagiersschepen, veerponten en veerboten, sleep-, duw- en sleepduwboten zonder verklaring is ook een klein vaarbewijs nodig. Bijvoorbeeld voor bepaalde typen rondvaartboten op aangewezen wateren, kabel-veerponten en sleepboten of duwboten, korter dan 20 meter, die een schip, korter dan 20 meter, slepen of duwen, is een klein vaarbewijs voldoende.

In een bijlage is een totaaloverzicht opgenomen van de hierboven behandelde inrichting van vaarbewijzen.

Afbeelding 1.2.1: Vaarbewijspas tevens ICC (International Certificate of Competence)

KVBI en KVBI

Voor de vaarbewijsplicht is Nederland opgedeeld in twee delen.

Deel 1: 'Rivieren-kanalen en meren'.

Door te slagen voor het examen KVB-1 kan het Klein Vaarbewijs-I worden verkregen, dat geldt in dit beperkte gebied.

Deel 2: 'Alle binnenwateren'.

Door te slagen voor het examen KVB-2 (na KVB 1) kan het Klein Vaarbewijs-II worden verkregen. Dat geldt behalve op 'rivieren-kanalen-meren' ook op de Eems/Dollard, Oosterschelde, Westerschelde Waddenzee, het IJsselmeer, Markermeer en IJmeer. N.B. de Gouwe valt niet onder het 'Markermeer'.

Vrijstellingen

Wettelijk is geregeld dat voor schippers van bepaalde typen schepen een vrijstelling voor de vaarbewijsplicht mogelijk is. Hier zijn voorwaarden aan verbonden die in hoofdstuk 7 van de Binnenvaartregeling staan beschreven.

Art. 27
BW

Leeftijden

Om een vaarbewijs te kunnen verkrijgen, moet je minimaal 18 jaar zijn. Onder de 18 jaar mag je al wel het vaarbewijsexamen doen: je kunt vervolgens je vaarbewijs aanvragen wanneer je 18 jaar bent. Het Klein Vaarbewijs is levenslang geldig.

Examenbevoegdheden

Het CBR is verantwoordelijk voor de afname van de examens voor het Klein Vaarbewijs en het Groot Pleziervaartbewijs. De examens worden afgenomen door het CCV (onderdeel van het CBR). Voor meer informatie: zie www.cbr.nl.

Leervragen

1. Wat is bedrijfsmatig vervoer?
2. Welke Vaarbewijzen zijn er?
3. Op welke binnenwateren is een Klein Vaarbewijs I niet geldig?

1.3 Wetboek van Koophandel (WvK)

Art. 785
WvK

Het Wetboek van Koophandel (WvK) bevat regels over het Nederlandse handelsrecht. Voor het Vaarbewijs is er één artikel uit het WvK van belang: artikel 785. Dit artikel bevat een verplichting tot hulpverlening in gevaarsituaties en bij aanvaring.

Een schipper is verplicht om personen die in gevaar verkeren, hulp te verlenen. Dit geldt in het bijzonder wanneer de schipper betrokken is geweest bij een aanvaring. De verplichting om hulp te verlenen betekent niet dat een schipper zijn eigen schip of bemanning hierbij in gevaar hoeft te brengen.

Naast de verplichting tot hulpverlening is een schipper verplicht om bij een aanvaring of schade zijn gegevens te verstrekken aan de anderen die bij de aanvaring betrokken zijn. Een schipper moet melden: de naam van het schip, de thuishaven van het schip, de plaats waarvan het schip komt, de plaats van bestemming en een bewijs van inschrijving in het register. Dat laatste geldt alleen voor de beroepsvaart. Pleziervaartuigen staan meestal niet in een register.

Doorvaren na een aanvaring, zonder hulp te bieden en zonder je gegevens te verstrekken, is strafbaar.

Leervragen

1. Welke verplichtingen heeft een schipper volgens artikel 785 van het Wetboek van Koophandel?

Samenvatting

De Nederlandse wateren worden druk bevaren. Om veilig met meerdere schepen van hetzelfde vaarwater gebruik te kunnen maken, zijn er wetten en regels opgesteld.

De Scheepvaartverkeerswet (SVW) is van toepassing op het Nederlandse binnenwater en de territoriale zee. De inhoud van de SVW is nader uitgewerkt in verschillende scheepvaartreglementen.

De Binnenvaartwet (BVW) bevat definities van verschillende soorten schepen. In de BVW is ook de vaarbewijsplicht geregeld. Er zijn verschillende soorten vaarbewijzen voor verschillende typen boten. De examinering van de verschillende vaarbewijzen verloopt via het CBR. Je kunt je vaarbewijs pas ontvangen als je minimaal 18 jaar bent. Je kunt al wel eerder examen doen.

In het Wetboek van Koophandel is de verplichting tot hulpverlening in gevaarsituaties opgenomen. Een schipper moet personen die in gevaar verkeren hulp verlenen.

Oefenvragen

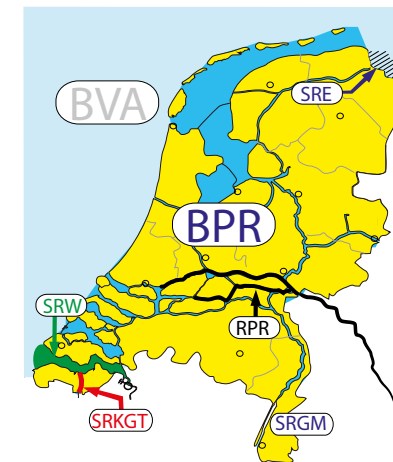
1. Welke reglementen zijn er op de Nederlandse wateren?
2. Op welke wateren is het BPR van toepassing?
3. Op welke leeftijd kan je een Klein Vaarbewijs verkrijgen?
4. Wat moet een schipper doen na een aanvaring?

Hoofdstuk 2

Binnenvaartpolitiereglement (BPR)

Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over het Binnenvaartpolitiereglement (BPR), het belangrijkste reglement voor de pleziervaart. Het BPR is op bijna alle Nederlandse binnenwateren van kracht. Voor het examen Klein Vaarbewijs 1 is het BPR een belangrijk onderdeel.

Afbeelding 2.1.1:
Toepassingsgebieden
reglementen

In de kijker:

Art. 1.11
BPR

Op de wateren waar het BPR geldt, ben je verplicht een recent exemplaar van het BPR aan boord te hebben. Dat mag op papier, bijvoorbeeld in de ANWB Wateralmanak deel 1, of digitaal op je computer, tablet of telefoon, mits permanent beschikbaar. Uitzonderingen hierop zijn een klein open schip en een groot schip zonder bemanningsverblijf: deze hoeven geen reglement aan boord te hebben.